

Nyugat-Európában, az unió régi tagállamaiban, a termőföldet olyan védelmet igénylő nemzeti kincsnek tekintik, amelynek különleges értéke van. Bár elvben például Németországban, Angliában vagy Dániában is lehetséges a külföldiek földvásárlása, ehhez olyan feltételeket támasztanak, melyek egy idegen számára gyakorlatilag teljesíthetetlenek. Miközben világszerte nő az élelmiszerek iránti kereslet, és az energiaipar által, valamint üzemanyagforrásként felhasznált növények termesztése is egyre nagyobb területet igényel, tőlünk nyugatra meglehetősen drága a termőföld, amelynek ráadásul az adás-vétele is körülményes.

Így természetes folyamatnak tekinthető, hogy a terjeszkedő nyugati agrárvállalkozások - a nagy nemzetközi cégektől a kisgazdálkodókig - szemet vetettek a rendkívül olcsó, de jó minőségű magyar termőföldre, amelyet akár a saját országukban kért vételár 1/7-ed részéért is megszerezhetnek.

A zsebszerződések révén máris osztrák tulajdonba került a Dunántúl jelentős része, és országunk egész területén megkezdődött a spekulatív célú földvásárlás. Miután az Európai Unióval - még a Fidesz kormányzása alatt - kötött megállapodás következményeként a magyar termőföld 2011-től (esetleg 2013-tól) szabadon adható és vehető, külföldiek és gazdasági társaságok által is megvásárolható áru lesz, a távolabbi uniós országok befektetőinek érdeklődése is megnőtt országunk földje iránt. Ők a legtöbbször hazánkban bejegyzett cégek felhasználásával keresik meg a magyar gazdálkodókat, és többnyire opciós szerződés megkötésére tesznek ajánlatot. Ez azt jelenti, hogy az adás-vételi szerződés csak évek múlva - amikor az idegenek földszerzésének akadályai elhárulnak - lép életbe, ám a vételárról szóló megállapodás már most megtörténik. Tehát a földvásárlás szabaddá tételét minden előrejelzés szerint követő áremeléseknek a most alacsony eladási áron szerződő tulajdonosok már nem lehetnek a haszonélvezői.

Annak ellenére, hogy gazdasági társaságok számára ma még tilos a termőföldvásárlás, a közelmúltban több szalkszentmártoni és tassi gazdálkodót keresett meg egy budapesti kft. A Bács-Kiskun megye észak-nyugati, Duna menti részén élő földtulajdonosok - látszólag rendkívül előnyös feltételek mellett - birtokuk megvételére kaptak ajánlatot egy személyes konzultációra hívó levélben. A július 2-án, a Tass Faluházban tartott találkozón Horváth György, a Blue Danube Resorts Kft. ügyvezetője adott tájékoztatást cége ajánlatáról a gyűlésen megjelent gazdálkodóknak. Ebből kiderült, hogy az általa képviselt vállalkozás idén alakult, és százszázalékban angol befektetők tulajdona. A társaság - az érintett önkormányzatokkal egyetértésben - Tass és Szalkszentmárton térségében ipari, logisztikai központot kíván létrehozni, de részt akar venni a térség fejlesztésében is, hozzájárulva az oktatás, az egészségügy és a kultúra színvonalának emeléséhez. Ezen kívül szállodát, wellness-központot, idegenforgalmi létesítményeket és repülőteret is építenének. Ezáltal kétezer új munkahely jönne létre a térségben, sőt létesítenének egy iskolát is a tassi, szalkszentmártoni és kunszentmiklósi gyermekek számára. Az ígéret szerint a vállalkozás a felsővezetőktől a takarítókig kíván álláslehetőséget kínálni a helyben élő embereknek.

Ugyanakkor olyan állítások is elhangzottak a cég ügyvezetőjének feladatkörét ellátó Horváth György szájából, amik alapján erősen megkérdőjelezhetők az angol tulajdonosi kör filantróp, a térség lakosságát önzetlenül segítő szándékai. Elsősorban is azért, mert a beruházók - az eddig említett célkitűzéseken túl - egy nagyméretű lakópark építését tervezik. Mégpedig a

betelepülők számára, hogy munkahelyük mellett létesítsenek otthont nekik. Márpedig ez a tény éles ellentmondásban áll a helyi munkaerő alkalmazására tett ígérekkel. Inkább arra utal, hogy az idegen beruházók külföldiekkel akarják a vezetői pozíciókat betölteni, míg a helybelieknek maradna a cselédmunka. Esetleg az élelmiszerellátásban - az ügyvezető állítása szerint - önellátásra törekvő cég napszámosaiként dolgozhatnak korábbi földjeiken. Elgondolkodtató az a kijelentés is, ami szerint a cégnek legkevesebb hatszáz hektár földterületre van szüksége tervei megvalósításához. Az opciós szerződések csakis ekkora öszszefüggő földterület megszerzése után léphetnének életbe. Ám a bejelentett tervek egy lényegesen kisebb földterületen is megvalósíthatók lennének. Szőke István biogazdálkodó el is mondta, hogy a különféle külföldi befektetőknek már eddig is nagyon sok ígérete maradt teljesítetlen, és most sincs biztosíték a feltűnően vonzó ajánlatok betartására. Ezért szerinte az elsődleges cél ebben az esetben is a magyar termőföld megszerzése, átjátszása idegenek kezére. Szeremley Zoltán építész és Ács Sándorné, az Élőlánc Magyarországért Mozgalom tagja a konkrét, megtekinthető tervek hiányát is szóvá tették. A felvásárlással megbízott kft. ügyvezetője ugyanis egyetlen vázlattal sem tudta alátámasztani a térség fejlődését, az emberek életkörülményeinek javítását szolgáló terveket. Miután Horváth György a csereföldek átadásának lehetőségét is felvetette, Czégényi Sándor helyi gazdálkodó rámutatott arra, hogy a magyar parasztember nem véletlenül ragaszkodik az általa használt és gondozott földhöz, aminek ismeri egyedi sajátosságait. Ezt pedig még akkor sem lehet pótolni, ha az eladott birtokért hasonló aranykorona értékűt kap cserébe.

A földterületek eladásával egyetértő vélemények csak elvétve hangzottak el a Tass Faluházban tartott megbeszélésen. Például az erdőtulajdonosok képviselőjében megjelent Szilágyi József bejelentette, hogy nem ellenzi az angol befektetők földvásárlását, és hajlik is az egyezésre, de csakis akkor, ha a 2011-től kialakuló, a jelenleginél várhatóan lényegesen magasabb árak figyelembevételével kötik meg az üzletet. Ez persze csak a gyűlésen megjelentek törpe kisebbségének a véleménye volt, a többségi álláspontot legegységesebben Aczél Lászlóné önkormányzati képviselő fogalmazta meg, aki a polgármester által képviselt álláspontot is elutasítva kijelentette, hogy a haza földje nem eladó.

Összességében megállapítható, hogy a külföldi befektetőkkel kapcsolatos kedvezőtlen tapasztalatok sokasága indokolt óvatosságra készítette a tassi gazdákat. Hiszen a Duna velük szembeni oldalán, Dunaújváros mellett felépített Hankook gumibroncsgyár esete a legjobb példa arra, hogy a külföldi beruházók sokszor több kárt és gondot okoznak, mint a tevékenységük által Magyarországnak juttatott haszon. Ezért Tasson és környékén a gazdálkodók többsége gyanakvással szemléli a valóban csábító ígérek tömkelegével fellépő idegen befektetőket, és a kedvezőnek tűnő ajánlatok ellenére is ragaszkodik a megélhetését biztosító termőföldekhez.

Varga Imre